

ЗАКОН

О УВОЂЕЊУ ИНФРАСТРУКТУРЕ ЗА АЛТЕРНАТИВНА ГОРИВА

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се циљеви за успостављање потребне инфраструктуре за алтернативна горива у саобраћају за друмска возила, ваздухоплове у мировању, возове и бродове унутрашње пловидбе, правила за доношење концепта националне политике за успостављање и развој инфраструктуре за алтернативна горива у саобраћају, минимални захтеви за изградњу инфраструктуре за алтернативна горива и места за пуњење, заједничке техничке спецификације за места за пуњење и снабдевање алтернативним горивом, захтеви који се односе на информисање корисника, захтеви за плаћање у вези са инфраструктуром за алтернативна горива и захтеви за вођење евиденције о инфраструктури за алтернативна горива.

Дефиниције

Члан 2.

Поједини изрази, употребљени у овом закону, имају следеће значење:

1. **„алтернативна горива“** су горива или извори енергије који се, барем делимично, користе као замена за изворе фосилних горива у снабдевању саобраћајних средстава енергијом и доприносе декарбонизацији саобраћаја и побољшању еколошких параметара саобраћајног сектора који, између осталог, укључују: алтернативна горива за возила, возове, бродове унутрашње пловидбе и авионе са нултим емисијама (електричну енергију, водоник, амонијак), обновљива горива (горива из биомасе, укључујући биогаз и биогорива, синтетичка и парафинска горива, укључујући амонијак, добијена из обновљивих извора енергије) и необновљива алтернативна горива и прелазна фосилна горива (природни гас у гасовитом облику као компримовани природни гас (у даљем тексту: КПП) и у течном облику као утечњени природни гас (у даљем тексту: ТПП), течни нафтни гас (ТНГ) и синтетичка и парафинска горива добијена из необновљивих извора енергије);
2. **„природни гас“** је гас који се првенствено састоји од метана, укључујући биометан или друге врсте гаса, који се као компримован или утечњен може технички и безбедно користити као моторно гориво;
4. **„Индикативна ТЕН-Т основна, проширена основна и свеобухватна мултимодална транспортна мрежа у Републици Србији“** (у даљем тексту: Индикативна ТЕН-Т мрежа) је мултимодална транспортна мрежа која се састоји од инфраструктуре за друмски,

железнички, ваздушни, интермодални саобраћај и саобраћај водним путевима, укључујући и урбане чворове, која се налази на територији Републике Србије и треба да испуни захтеве прописа Европске уније из ове области;

5. **„електрично возило“** означава моторно возило опремљено погоном који укључује најмање један периферни електрични уређај, као претварач енергије са електричним системом за складиштење електричне енергије, са могућношћу поновног пуњења, који је могуће пунити екстерно;

6. **„електрично возило на батерије“**- електрично возило искључиво на електрични погон, без секундарног погонског уређаја (BEV);

7. **„хибридно возило на пуњење“**- електрично возило с конвенционалним мотором с унутрашњим сагоревањем комбиновано са електричним погонским системом који се може поново пунити из спољњег извора енергије- (PHEV);

8. **„лако возило“** је путничко возило (возило врсте „M₁“) као и теретно возило чија највећа дозвољена маса не прелази 3,5 t (возило врсте „N₁“), у складу са прописима који уређују безбедност саобраћаја на путевима;

9. **„тешко возило“** је аутобус (возило врсте „M₂“ и „M₃“) као и теретно возило чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t (возило врсте „N₂“ и „N₃“), у складу са прописима који уређују безбедност саобраћаја на путевима;

10. **„мала електрична возила“** су моторна возила која обухватају лако електрично возило, електрични бицикл, мопед, мотоцикл, трицикл и четвороцикл, у складу са прописима који уређују безбедност саобраћаја на путевима;

11. **„инфраструктура за алтернативна горива“** означава инфраструктуру за пуњење или снабдевање саобраћајних средстава алтернативним горивима;

12. **„излазна снага“** је теоретска максимална снага, изражена у kW, коју место за пуњење или станица за пуњење може да испоручи возилу или броду прикљученом на то место за пуњење или станицу;

13. **„јавно доступна инфраструктура за алтернативна горива“** означава инфраструктуру за алтернативна горива на локацији или простору који је отворен за ширу јавност, без обзира да ли се инфраструктура за алтернативна горива налази на јавном или приватном земљишту, или да ли се примењују ограничења или услови у погледу приступа локацији или простору и без обзира на важеће услове коришћења инфраструктуре за алтернативна горива;

14. **„јавни авио-превоз“** подразумева лет или серију летова ради превоза путника, пртљага и робе уз наплату цене превоза или закупнине“;

15. **„инфраструктура за пуњење“** је опрема, уређаји и објекти који су неопходни за пуњење возила, бродова и ваздухоплова електричном енергијом;

16. **„станица за пуњење”** је физичко постројење на одређеној локацији, које се састоји од једног или више места за пуњење електричних возила;

17. **„станица за снабдевање горивом“** је физичко постројење на одређеној локацији, који се састоји од једног или више места за снабдевање горивом;

18. **„место за пуњење”** је мрежна или ванмрежна, фиксна или мобилна веза за пренос електричне енергије до електричног возила која, иако може имати један или више прикључака (а искључује уређаје са излазном снагом мањом од 3,7 kW или једнаком 3,7 kW, чија основна намена није пуњење електричних возила), може пунити само једно возило у одређеном тренутку;

19. **„станица за пуњење намењено лаким возилима“** је станица за пуњење намењена пуњењу лаких возила због посебног пројектовања прикључака или изгледа места за паркирање, или обоје;

20. **„станица за пуњење малих електричних возила“** је станица за пуњење намењена пуњењу малих електричних возила због посебног пројектовања прикључака или изгледа места за паркирање, или обоје;

21. **„покретна станица за пуњење електричних возила“** је возило са једним или више места за пуњење електричном енергијом, које по позиву долази до електричног возила на јавном путу које је остало без електричне енергије и пружа усугу пуњења возила за коју наплаћује одређену цену;

22. **„место или станица за пуњење намењено тешким возилима“** је место или станица за пуњење намењена пуњењу тешких возила због посебног пројектовања прикључака или изгледа места за паркирање, или обоје;

23. **„место за снабдевање алтернативним горивом“** је постројење за снабдевање било којим течним или гасовитим алтернативним горивом, путем фиксног или покретног постројења, које може снабдевати само једно возило, један воз, један брод или један ваздухоплов у одређеном тренутку;

24. **„прикључак“** је физичка веза између места за пуњење или снабдевање горивом и возила кроз које се размењује гориво или електрична енергија;

25. **„место за пуњење високе снаге“** је место за пуњење које омогућава пренос електричне енергије на електрично возило са излазном снагом већом од 22 kW;

26. **„место за пуњење мале снаге“** је место за пуњење које омогућава пренос електричне енергије на електрично возило са излазном снагом једнаком или мањом од 22 kW;

27. **„пружалац услуге мобилности (пуњења или снабдевања горивом)”** је предузетник или правно лице које крајњем кориснику пружа услуге пуњења или снабдевања горивом, уз накнаду;
28. **„ad hoc цена”** је цена коју оператор станице за пуњење, односно снабдевање горивом, наплаћује крајњем кориснику за пуњење или снабдевање горивом на „ad hoc“ основи;
29. **„плаћање на уговорној основи”** је плаћање услуге пуњења или снабдевања горивом крајњег корисника пружаоцу услуга мобилности на основу уговора закљученог између тог крајњег корисника и тог пружаоца услуга мобилности;
30. **„аутоматска провера аутентичности”** је провера аутентичности возила на месту за пуњење помоћу прикључка за пуњење или телеметрије;
31. **„пуњење и снабдевање горивом на ad hoc основи“** је услуга пуњења или снабдевања горивом коју крајњи корисник купи без потребе да се региструје, закључи писани уговор или ступи у пословни однос са оператором станице за снабдевање горивом;
32. **„статички подаци”** су подаци који се не мењају често или редовно;
33. **„динамички подаци”** су подаци који се често или редовно мењају;
34. **„корисник података”** је свако јавно тело, управљач јавних путева, оператор места за пуњење и снабдевање горивом, истраживачке или невладине организације, пружаоци услуга мобилности, платформа за е-goaming или било који други субјекат који има интерес за употребу података за пружање информација и услуга, спровођење истраживања или анализе инфраструктуре за алтернативна горива;
35. **„услуга пуњења”** је пружање услуге обезбеђивања електричне енергије, укључујући повезане услуге, преко јавно доступног места за пуњење, уз накнаду;
36. **„циклус пуњења“** је потпуни поступак пуњења возила на јавно доступном месту за пуњење од тренутка кад је возило спојено до тренутка када је возило искључено;
37. **„услуга снабдевања горивом“** је продаја било којег течног или гасовитог горива или снабдевање њиме путем јавно доступног места за снабдевање горивом;
38. **„оператор станице за снабдевање горивом“** је предузетник или правно лице одговорно за управљање и рад станице која пружа услуге снабдевања горивом крајњим корисницима, у име и за рачун пружаоца услуге снабдевања горивом;
39. **„оператор станице за пуњење“** је предузетник или правно лице одговорно за управљање и рад станице, који пружа услуге пуњења крајњим корисницима, самостално или у име и за рачун пружаоца услуге мобилности;

40. „**власник места/станице за пуњење**“ је предузетник или правно лице које има право својине или друго право располагања над инфраструктуром за пуњење;
41. „**доступност података**“ подразумева могућност тражења и добијања података у било ком тренутку механички читљивом облику;
42. „**паркинг позиција за ваздухоплове с контактом**“ је део платформе који је намењен за паркирање ваздухоплова, опремљен мостом за укрцавање путника;
43. „**паркинг позиција за ваздухоплове без контакта**“ је део платформе који је намењен за паркирање ваздухоплова који није опремљен мостом за укрцавање путника;
44. „**обезбеђивање електричне енергије за ваздухоплове у мировању**“ значи снабдевање ваздухоплова електричном енергијом путем фиксне или мобилне везе када се ваздухоплов налази на паркинг позицији са контактом или паркинг позицији без контакта;
45. „**обезбеђивање електричне енергије са копна**“ значи снабдевање бродова привезаних у луци, односно међународном путничком пристаништу електричном енергијом са копна, путем фиксне или мобилне везе;
46. „**крајњи корисник**“ је физичко или правно лице које купује алтернативно гориво, ради непосредне употребе у возилу;
47. „**e-roaming**“ је размена података и плаћања између оператора места за пуњење или снабдевање горивом и пружаоца услуге мобилности од којег крајњи корисник купује услугу пуњења или снабдевања горивом;
48. „**платформа за e-roaming**“ је платформа која повезује учеснике на тржишту, посебно пружаоце услуга мобилности и операторе места за пуњење или снабдевање горивом, како би се омогућило пружање услуга између њих, укључујући e-roaming;
49. „**паметно пуњење**“ подразумева поступак пуњења у којем се интензитет електричне енергије испоручене у батерију прилагођава у стварном времену на темељу информација примљених електронском комуникацијом;
50. „**национална приступна тачка**“ је дигитална веза коју успоставља држава као јединствену тачку за приступ, размену и употребу података у вези са саобраћајем и саобраћајном инфраструктуром, а у циљу пружања интероперабилних услуга у вези са путовањима и саобраћајем, крајњим корисницима;
51. „**урбани чвор**“ означава урбану област у којој се елементи транспортне инфраструктуре трансевропске транспортне мреже за путнике и терет, као што су луке, укључујући путничке терминале, аеродроме, железничке станице, аутобуске станице и мултимодални теретни терминали налазе у урбаном подручју и око њега, повезани су са другим елементима те инфраструктуре и инфраструктуром за регионални и локални саобраћај, укључујући инфраструктуру за активне видове саобраћаја;

52. „**скупно место за пуњење**“ је једна или више станица за пуњење на одређеној локацији;

53. „**општи ваздушни саобраћај**“ подразумева све летове ваздухоплова, као и летове државних ваздухоплова, који се обављају у складу са правилима и процедурама Међународне организације цивилног ваздухопловства;

54. „**брод унутрашње пловидбе**“ је брод регистрован за пловидбу на унутрашњим водама, чија дужина трупа износи најмање 20 m или чији је производ дужине, ширине и максималног газа једнак запремини од најмање 100 m³, као и тегљач и потискивач, без обзира на њихову дужину и запремину, укључујући и путнички брод који је регистрован за превоз више од 12 путника (у даљем тексту: брод);

55. „**агрегатор**“ је правно или физичко лице које пружа услугу обједињавања потрошење и/или производње електричне енергије у циљу даље продаје, куповине или аукција на тржиштима електричне енергије;

56. „**лука**“ је водни и са водом повезани простор који је изграђен и опремљен за пријем домаћих бродова и бродова стране заставе, њихово укрцавање и искрцавање, складиштење, дораду и оплемењивање робе, пријем и испоруку робе другим видовима транспорта (друмски, железнички, интермодални и цевоводни транспорт), укрцавање и искрцавање путника, као и за пружање других логистичких услуга потребних за развој привреде у залеђу луке, а која је саставни део основне, проширене основне и свеобухватне индикативне ТЕН-Т мреже.

Концепт националне политике

Члан 3.

Смернице за увођење и развој инфраструктуре за алтернативна горива утврђују се Концептом националне политике (у даљем тексту: КНП).

КНП из става 1. овог члана, на предлог министарства надлежног за послове саобраћаја (у даљем тексту: Министарство), доноси Влада, у складу са законом којим се уређује плански систем Републике Србије.

КНП из става 1. овог члана нарочито садржи:

- 1) процену тренутног стања и будућег развоја тржишта за алтернативна горива у саобраћају и развоја инфраструктуре за алтернативна горива, узимајући у обзир интермодални приступ инфраструктури за алтернативна горива и према потреби и прекогранични континуитет;
- 2) националне појединачне и опште циљеве за постављање инфраструктуре за алтернативна горива за све видове саобраћаја, при чему је неопходно осигурати усклађеност са минималним инфраструктурним захтевима;
- 3) мере неопходне за остваривање националних, појединачних и општих циљева из тачке 2) овог члана;
- 4) мере за подстицање увођења инфраструктуре за алтернативна горива у услугама јавног превоза;

- 5) мере за подстицање (субвенционисање) изградње недостајуће електроенергетске мреже, односно појачање постојеће електроенергетске мреже за потребе обезбеђивања електричне енергије потребне за места за пуњење електричних возила;
- 6) мере за подстицање и олакшавање увођења места за пуњење лаких и тешких возила на локацијама у приватном власништву које нису доступне јавности;
- 7) мере за подстицање изградње станица за пуњење возила електричном енергијом које користе соларне панеле за обезбеђење електричне енергије потребне за пуњење возила;
- 8) мере подстицаје за подршку додатној употреби возила на алтернативно гориво;
- 9) мере за унапређење инфраструктуре за алтернативна горива у урбаним чворовима, посебно у погледу јавно доступних места за пуњење електричном енергијом свих врста возила, а посебно станица за пуњење малих електричних возила, водећи рачуна о недовољно развијеним општинама;
- 10) мере за увођење довољног броја јавно доступних места за пуњење велике снаге;
- 11) потребне мере како би се осигурало да увођење и рад места за пуњење, укључујући географску дистрибуцију места за двосмерно пуњење, доприносе флексибилности енергетског система и уласку електричне енергије из обновљивих извора у електроенергетски систем;
- 12) мере којима ће се осигурати да јавно доступна места за пуњење и снабдевање алтернативним горивима буду доступна старијим особама, особама са смањеном покретљивошћу и особама са инвалидитетом;
- 13) мере за уклањање препрека у погледу планирања, издавања дозвола, набавке и управљања у вези са инфраструктуром за алтернативна горива;
- 14) преглед тренутног стања и мере за увођење инфраструктуре за алтернативна горива у лукама, односно међународним путничким пристаништима на унутрашњим водама;
- 15) преглед тренутног стања и мере за увођење инфраструктуре за алтернативна горива у железничком саобраћају;
- 16) преглед тренутног стања и мере за увођење инфраструктуре за алтернативна горива на аеродромима.

Извештавање о КНП

Члан 4.

Министарство у сарадњи са управљачима путне и железничке инфраструктуре, лука, односно међународних путничких пристаништа и аеродрома, прати реализацију КНП-а за успостављање инфраструктуре за алтернативна горива и доставља Влади извештај о реализацији и спровођењу КНП-а једанпут годишње.

Министарство доставља извештај о реализацији и спровођењу КНП-а Европској комисији на сваке три године.

Извештај из става 1. и 2. овог члана нарочито садржи: утврђивање циљева, стопе искоришћености инфраструктуре за алтернативна горива, ниво испуњености циљева који су предмет извештавања за увођење алтернативних горива за све видове саобраћаја (друмски, железнички, водни и ваздушни), преиспитивање случајева у којима су

искоришћена одступања од захтева утврђених овим Законом, податке о предузетим мерама за подршку изградњи инфраструктуре за алтернативна горива, податке о предузетим мерама за подршку спровођења КНП-а, подршку за јавно увођење инфраструктуре и производњу алтернативних горива, као и податке о истраживањима, технолошком развоју и активностима за алтернативна горива и њихов развој.

Министар надлежан за послове саобраћаја ближе прописује садржину извештаја из става 1. и 2. овог члана.

Инфраструктура за пуњење малих и лаких електричних возила на територији јединице локалне самоуправе

Члан 5.

Јединица локалне самоуправе која има више од 50 000 становника је у обавези да обезбеди постављање најмање једне станице за пуњење малих електричних возила, са минимално пет места за пуњење, у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Јединица локалне самоуправе која има мање од 50 000 становника успоставља минимални број јавно доступних места за пуњење за мала електрична возила, у складу са проценом тржишта одређеном КНП-ом, односно плановима и програмима развоја јединице локалне самоуправе.

Планском документацијом за изградњу општинских путева и улица, као и јавних гаража и паркиралишта морају се предвидети станице за пуњење малих и лаких електричних возила електричном енергијом.

Уколико кроз територију јединице локалне самоуправе пролази међународна бицикличка рута, јединица локалне самоуправе је дужна да обезбеди постављање најмање једне станице за пуњење електричних бицикала, са минимално два места за пуњење у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Јединица локалне самоуправе успоставља минимални број јавно доступних места за пуњење лаких електричних возила, у складу са проценом тржишта одређеном КНП-ом, односно плановима и програмима развоја јединице локалне самоуправе.

Јединица локалне самоуправе ближе уређује начин, услове, локације за постављање, број и вредности излазних снага места за пуњење из члана 5. овог закона, које се постављају на општинским путевима и улицама, јавним гаражама и паркиралиштима.

Циљеви за инфраструктуру за пуњење лаких електричних возила

Члан 6.

Јавно доступне станице за пуњење лаких електричних возила уводе се на начин који је сразмеран употреби лаких електричних возила, уз обезбеђивање довољне излазне снаге за та возила.

На крају сваке године, почевши од 2028. године, на јавно доступним станицама за пуњење морају бити кумулативно испуњене следеће вредности излазних снага:

- 1) за свако лако електрично возило на батерије регистровано на подручју државе, укупна излазна снага од најмање 1,3 kW и
- 2) за свако лако хибридно возило регистровано на подручју државе, укупна излазна снага од најмање 0,8 kW.

Ако удео лаких електричних возила на батерије у укупном возном парку лаких возила регистрованих на подручју државе достигне најмање 15% и уколико се докаже да спровођење захтева из става 2 овог члана има негативне утицаје у држави, односно нису оправдани, могу се применити умањени захтеви у погледу укупне излазне снаге или престанак примене таквих захтева.

Инфраструктура за пуњење лаких електричних возила

Члан 7.

На пратећим садржајима државних путева који су део основне, проширене основне и свеобухватне индикативне ТЕН-Т мреже, односно на паркинзима, одмориштима, станицама за снабдевање горивом и наплатним станицама на овим путевима, морају се поставити јавно доступне станице за пуњење електричном енергијом за лака возила, у сваком смеру путовања, на највећој међусобној удаљености од 60 километара.

Уколико на дан ступања на снагу овог закона на постојећим државним путевима из става 1. овог члана није изграђена инфраструктура за пуњење лаких возила у складу са ставом 1. овог члана, управљач државног пута дужан је да, кроз планску документацију, обезбеди локације за њено постављање у складу са роковима прописаним у члану 8. овог закона.

На државним путевима из става 1. овог члана који су у изградњи, инвеститор изградње дужан је да, кроз планску документацију, обезбеди локације за постављање инфраструктуре за пуњење електричном енергијом лаких возила у складу са ставом 1. овог члана и роковима прописаним у члану 8. овог закона.

Јавно доступне станице за пуњење електричном енергијом за лака возила могу се поставити на једној локацији за оба смера путовања, под условом да је омогућен приступ станици за пуњење из оба смера путовања и да је локација станице за пуњење означена одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Јавно доступне станице за пуњење електричном енергијом за лака возила могу се поставити и на највећој међусобној удаљености од 100 километара на одређеним деоницама државних путева из става 1. овог члана, уколико је просечан годишњи дневни саобраћај мањи од 3000 лаких возила, под условом да удаљеност између станица за пуњење буде означена одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Планирање постављања инфраструктуре за пуњење електричних возила на индикативној ТЕН-Т мрежи

Члан 8.

Планском документацијом за изградњу нових државних путева из члана 7. став 1. морају се предвидети станице за пуњење возила електричном енергијом на највећој међусобној удаљености од 60 километара.

Уколико планска документација за изграђене државне путеве из члана 7. став 1. овог закона не испуњава услове из става 1. овог члана, иста се мора ускладити са захтевом из става 1. овог члана у року од седам година од дана ступања на снагу овог закона.

Уколико планска документација за државне путеве из члана 7. став 1. овог закона чија изградња је у току, не испуњава услове из става 1. овог члана, иста се мора ускладити са захтевом из става 1. овог члана до завршетка изградње тог пута.

Инфраструктура за алтернативна горива на осталим државним путевима

Члан 9.

На осталим државним путевима успоставља се минимални број јавно доступних места за пуњење за електрична возила, у складу са проценом тржишта одређеном КНП-ом.

Вредности излазних снага места за пуњење лаких електричних возила

Члан 10.

На пратећим садржајима државних путева из члана 7. став 1. овог закона који су део основне индикативне ТЕН-Т мреже, на сваком јавно доступном скупном месту за пуњење лаких возила мора бити обезбеђена укупна излазна снага од најмање 400 kW и најмање једно место за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 150 kW, у року од две године од дана доношења планског документа из члана 8. став 2. овог закона.

Уколико није потребна измена планског документа, услов из става 1. овог члана мора бити испуњен у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона.

На пратећим садржајима државних путева из члана 7. став 1. овог закона који су део основне индикативне ТЕН-Т мреже, на сваком јавно доступном скупном месту за пуњење лаких возила мора бити обезбеђена укупна излазна снага од најмање 600 kW и најмање два места

за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 150 kW у року од пет година од дана доношења планског документа из члана 8. став 2. овог закона.

Уколико није потребна измена планског документа, услов из става 3. овог члана мора бити испуњен у року од десет година од дана ступања на снагу овог закона.

На пратећим садржајима државних путева из члана 7. став 1. овог закона који су део проширене основне и свеобухватне индикативне ТЕН-Т мреже на најмање 50% те мреже, на сваком јавно доступном скупном месту за пуњење лаких електричних возила мора бити обезбеђена излазна снага од најмање 300 kW и најмање једно место за пуњење са појединачном снагом од најмање 150 kW, у року од две године, а на целокупној мрежи у року од пет година, од дана доношења планског документа из члана 8. став 2. овог закона.

На пратећим садржајима државних путева из члана 7. став 1. овог закона који су део проширене основне и свеобухватне индикативне ТЕН-Т мреже на сваком јавно доступном скупном месту за пуњење лаких електричних возила мора бити обезбеђена излазна снага од најмање 600 kW и најмање два места за пуњење са појединачном снагом од најмање 150 kW, у року од десет година од дана доношења планског документа из члана 8. став 2. овог закона.

Власници јавно доступних места за пуњење лаких возила дужни су да ускладе вредности излазних снага на начин и у роковима прописаним у ст.1-6. овог члана.

Приликом планирања успостављања или проширења мреже јавно доступних места за пуњење лаких возила електричном енергијом, узео се у обзир и следећи критеријуми:

- број лаких електричних возила регистрованих у Републици Србији и очекивани раст броја лаких електричних возила у наредним годинама, као и очекивани број ових возила у транзиту;
- постојећа јавно доступна инфраструктура за пуњење;
- близина и капацитет дистрибутивне (преносне) електро-енергетске мреже и
- токови саобраћаја и дневно оптерећење мреже државних путева.

Изузеци од вредности излазних снага места за пуњење лаких електричних возила

Члан 11.

Изузетно, захтеви из члана 10. овог закона, уколико је просечан годишњи дневни саобраћај на одређеним деоницама државних путева мањи од 8500 лаких возила или ако се увођење инфраструктуре не може економски оправдати, укупна излазна снага јавно доступног скупног места за пуњење може се смањити до 50%, уколико скупно место за пуњење служи само у једном смеру путовања, те је задовољен захтев из члана 7. овог закона, који се односи на највећу удаљеност између скупних места за пуњење, броја места за пуњење и излазне снаге појединачних места за пуњење.

Изузетно, захтеви из члана 10. овог закона, уколико је просечан годишњи дневни саобраћај на одређеним деоницама државних путева мањи од 8500 лаких возила или ако се увођење инфраструктуре не може економски оправдати, јавно доступно скупно место за пуњење

може служити за оба смера путовања под условом да су задовољен захтев из члана 7. овог закона, који се односи на највећу удаљеност између скупних места за пуњење, броја места за пуњење и излазне снаге појединачних места за пуњење за један смер путовања те да је скупно место за пуњење лако доступно из оба смера путовања и одговарајуће означено.

Вредности излазних снага места за пуњење лаких електричних возила у урбаном чвору

Члан 12.

Јединица локалне самоуправе у сваком урбаном чвору, у непосредној близини постојећих државних путева, мора да обезбеди увођење најмање једне јавно доступне станице за пуњење електричном енергијом за лака возила са укупном снагом од најмање 300 kW са најмање једним местом за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 120 kW, у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона.

Вредности излазних снага места за пуњење тешких електричних возила

Члан 13.

На најмање 15% дужине мреже државних путева из члана 7. став 1. овог закона, у сваком смеру путовања, поставља се јавно доступно скупно место за пуњење тешких електричних возила на којем мора бити обезбеђена излазна снага од најмање 1400 kW и најмање једно место за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 350 kW, у року од пет година од дана доношења планског документа из члана 8. став 2. овог закона.

На најмање 50% дужине мреже државних путева који су део основне индикативне ТЕН-Т мреже, у сваком смеру путовања, поставља се јавно доступно скупно место за пуњење тешких електричних возила на којем мора бити обезбеђена излазна снага од најмање 2800 kW и најмање два места за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 350 kW, у року од седам година од дана доношења планског документа из члана 8. став 2. овог закона.

На најмање 50% дужине мреже државних путева који су део проширене основне и свеобухватне индикативне ТЕН-Т мреже, у сваком смеру путовања, поставља се јавно доступно скупно место за пуњење тешких електричних возила на којем мора бити обезбеђена излазна снага од најмање 1400 kW и најмање једно место за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 350 kW, у року од седам година од дана доношења планског документа из члана 8. став 2. овог закона.

На државним путевима који су део основне индикативне ТЕН-Т мреже, у сваком смеру путовања, постављају се јавно доступна скупна места за пуњење електричном енергијом за тешка електрична возила на највећој међусобној удаљености од 60 километара и на сваком скупном месту мора бити обезбеђена излазна снага од најмање 3600 kW и најмање два места за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 350 kW, у року од десет година од дана доношења планског документа из члана 8. став 2. овог закона.

На државним путевима који су део проширене основне и свеобухватне индикативне ТЕН-Т мреже, у сваком смеру путовања, постављају се јавно доступна скупна места за пуњење електричном енергијом за тешка електрична возила на највећој међусобној удаљености од 100 километара и на сваком скупном месту мора бити обезбеђена излазна снага од најмање 1500 kW и најмање једно место за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 350 kW, у року од десет година од дана доношења планског документа из члана 8. став 2. овог закона.

Приликом планирања успостављања или проширења мреже јавно доступних места за пуњење тешких возила електричном енергијом, узмеће се у обзир и следећи критеријуми:

- број тешких електричних возила регистрованих у Републици Србији и очекивани раст броја тешких електричних возила у наредним годинама, као и очекивани број ових возила у транзиту;
- постојећа јавно доступна инфраструктура за пуњење;
- близина и капацитет дистрибутивне (преносне) електро-енергетске мреже и
- токови саобраћаја и дневно оптерећење мреже државних путева.

Изузеци од вредности излазних снага места за пуњење тешких електричних возила и међусобне удаљености места за пуњење тешких електричних возила

Члан 14.

Изузетно, захтеви из члана 13. овог закона на државним путевима који су део индикативне ТЕН-Т мреже, уколико је просечан годишњи дневни саобраћај мањи од 2000 тешких возила или ако се увођење инфраструктуре не може економски оправдати у смислу социоекономских трошкова и користи, јавно доступно скупно место за пуњење тешких електричних возила може служити за оба смера путовања под условом да је задовољен захтев из члана 13. ст. 4. и 5. овог закона, који се односи на највећу удаљеност између скупних места за пуњење, броја места за пуњење и излазне снаге појединачних места за пуњење за један смер путовања те да је скупно место за пуњење лако доступно из оба смера путовања и одговарајуће означено.

Уколико је просечан годишњи дневни саобраћај на одређеним деоницама државних путева мањи од 2000 тешких возила или ако се увођење инфраструктуре не може економски оправдати, укупна излазна снага јавно доступног скупног места за пуњење може се смањити до 50%, уколико скупно место за пуњење служи само у једном смеру путовања, те је задовољен захтев из члана 13. овог закона, који се односи на највећу удаљеност између скупних места за пуњење, броја места за пуњење и излазне снаге појединачних места за пуњење.

Јавно доступна скупна места за пуњење електричном енергијом за тешка електрична возила могу се поставити и на највећој међусобној удаљености од 100 километара, уколико је просечан годишњи дневни саобраћај мањи од 800 тешких возила, под условом да удаљеност између станица за пуњење буде означена одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Јавно доступне станице за пуњење електричном енергијом за тешка електрична возила могу се поставити на једној локацији за оба смера путовања, под условом да је омогућен приступ

станици за пуњење из оба смера путовања, означена тачна локација станице за пуњење одговарајућом саобраћајном сигнализацијом и испуњени остали услови прописани у члану 13. ст. 1-5. овог закона.

Вредности излазних снага места за пуњење тешких електричних возила у урбаном чвору

Члан 15.

Јединица локалне самоуправе у сваком урбаном чвору мора да обезбеди увођење јавно доступних места за пуњење електричном енергијом за тешка електрична возила са укупном снагом од најмање 900 kW коју пружају станице за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 150 kW у року од седам година од дана ступања на снагу овог закона.

Јединица локалне самоуправе у сваком градском чвору мора да обезбеди увођење јавно доступних места за пуњење електричном енергијом за тешка електрична возила са укупном снагом од најмање 1800 kW коју пружају станице за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 150 kW у року од десет година од дана ступања на снагу овог закона.

Места постављања јавно доступних станица за пуњење

Члан 16.

Јавно доступне станице за пуњење електричном енергијом за лака и тешка електрична возила се постављају дуж државних путева из члана 7. став 1. овог закона или унутар удаљености од 3 километра од најближег излаза са ових путева.

Јавни интерес

Члан 17.

Утврђује се јавни интерес за експропријацију, административни пренос и непотпуну експропријацију непокретности ради изградње потребне недостајуће електроенергетске инфраструктуре за јавно доступне станице за пуњење електричном енергијом.

Обавезе оператора инфраструктуре за пуњење

Члан 18.

Оператори јавно доступних места за пуњење крајњим корисницима пружају услуге пуњења електричних возила на уговорној основи, укључујући и пружање услуга у име и за рачун других пружалаца услуга мобилности.

Оператори јавно доступних места за пуњење којима управљају дужни су да омогуће крајњим корисницима услугу пуњења електричног возила и на „ad hoc“ основи.

Оператор из става 1. овог члана дужан је да омогући плаћање услуге пуњења електричног возила на „ad hoc“ основи употребом електронског начина плаћања на тим местима путем терминала и уређаја који се употребљавају за платне услуге, који најмање укључује једно од следећег:

- 1) читаче платних картица;
- 2) уређаје са бесконтактном функционалношћу који могу барем читати платне картице;
- 3) за јавно доступна места за пуњење излазне снаге мање од 50 kW, уређаје који употребљавају интернетску везу и омогућавају сигурне платне трансакције, као што су уређаји који генеришу посебан код за брзи одговор (QR код).

Оператори места за пуњење која имају излазну снагу једнаку или већу од 50 kW и која су уведена дуж државних путева из члана 7. став 1. овог закона морају да испуне захтеве из става 3. тач. 1) или 2) овог члана у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Унутар одређеног скупног места за пуњење плаћање услуге пуњења може се вршити на једном терминалу или централном уређају за плаћање из става 3. овог члана.

Захтеви из овог члана не примењују се на јавно доступна места за пуњење која не захтевају плаћање за услугу пуњења.

Оператори места за пуњење, када нуде аутоматску проверу аутентичности на јавно доступном месту за пуњење којим управљају, морају осигурати да крајњи корисници увек имају право да не користе аутоматску проверу аутентичности и да уместо тога могу да пуне своје возило на „ad hoc“ основи, како је предвиђено у ставу 2. овог члана или користити друго уговорно решење за пуњење које се нуди на том месту за пуњење. Оператори места за пуњење јасно приказују ову могућност крајњим корисницима и нуде им на погодан начин на сваком јавно доступном месту за пуњење којим управљају и на којем стављају на располагање аутоматску проверу аутентичности.

Цене услуге пуњења

Члан 19.

Цене које наплаћују оператори из члана 18. овог закона, као накнаду за услугу пуњења, морају бити оправдане, лако и јасно упоредиве, транспарентне и недискриминирајуће.

Оператори јавно доступних места за пуњење не смеју, путем цена које наплаћују, правити разлику између крајњих корисника и пружалаца услуга мобилности, нити између различитих пружалаца услуга мобилности.

Висина цена може се разликовати само уколико је та разлика пропорционална и објективно оправдана.

Оператор је дужан да сваком кориснику обезбеди могућност издавања рачуна за услугу пуњења.

Обавеза достављања података о ценама

Члан 20.

Пружалац услуга мобилности, у реалном времену, дужан је да достави податке о ценама из члана 19. овог закона, Националној приступној тачки, преко које се обезбеђује пружање информација о јединичним ценама алтернативних и конвенционалних горива корисницима услуга пуњења.

Министар прописује формат, садржај и начин прикупљања и пружања информација из става 1. овог члана.

Компоненте формирања „ad hoc” цена на местима за пуњење излазне снаге једнаке или веће од 50 kW

Члан 21.

На јавно доступним местима за пуњење излазне снаге једнаке или веће од 50 kW, „ad hoc” цена услуге пуњења коју наплаћује оператор утврђује се на основу цене по kWh за испоручену електричну енергију.

Оператори места за пуњење из става 1. овог члана могу наплаћивати и накнаду за коришћење места за пуњење као одређени износ по минути и задржавање на месту за пуњење након окончаног циклуса пуњења, како би се избегло дуготрајно коришћење места за пуњење.

Оператори јавно доступних места за пуњење излазне снаге једнаке или веће од 50 kW исказују „ad hoc” цену по kWh и све евентуалне накнаде за коришћење изражене као одређени износ по минути како би крајњи корисници били упознати са тим информацијама пре почетка циклуса пуњења и како би се олакшало упоређивање цена.

Цене пуњења и накнаде за коришћење из овог члана морају бити јасно приказане, односно видљиво истакнуте, транспарентне и доступне крајњим корисницима пре почетка циклуса пуњења.

Компоненте формирања „ad hoc” цена на местима за пуњење излазне снаге мање од 50 kW

Члан 22.

Оператори јавно доступних места за пуњења излазне снаге мање од 50 kW морају јасно приказати и видљиво истакнути „ad hoc” цене, са свим њеним компонентама, како би крајњи корисници били упознати са њима пре почетка циклуса пуњења и како би се олакшало упоређивање цена.

Применљиве компоненте цена су: по kWh, по минути, по циклусу и свака друга компонента цена која се примењује.

Информисање крајњих корисника о ценама услуга мобилности

Члан 23.

Цене које пружалац услуга мобилности наплаћује крајњим корисницима морају бити оправдане, транспарентне, недискриминирајуће и видљиво истакнуте.

Пружалац услуга мобилности крајњим корисницима, пре почетка предвиђеног циклуса пуњења, ставља на располагање све информације о ценама за тај циклус пуњења, помоћу широко доступних електронских средстава са раширеном подршком, уз јасно разликовање свих компоненти цена, укључујући трошкове е-roaminga и друге накнаде које примењује пружалац услуга. Накнаде морају бити разумне, транспарентне, недискриминирајуће и видљиво истакнуте.

Пружалац услуга мобилности не сме примењивати никакве додатне накнаде за прекогранични е-roaming.

Обавезе оператора јавно доступних места за пуњење

Члан 24.

Оператор јавно доступних места за пуњења дужан је да обезбеди:

- 1) да јавно доступно место за пуњење испуњава прописане техничке услове, да је безбедно за крајњег корисника, да је редовно тестирано и да има све важеће дозволе;
- 2) да је место за пуњење опремљено одговарајућим софтвером који обезбеђује:
 - а) слање података Националној приступној тачки,
 - б) безбедну комуникацију ради заштите слања података, посебно крајњим корисницима и насељима,
 - в) идентификацију крајњем кориснику,
 - г) друге захтеве који произилазе из подзаконских аката донетих на основу овог закона у вези са техничким захтевима за станице за пуњење;
- 3) да је уобичајено место за пуњење опремљено одговарајућим софтвером који обезбеђује локално и даљинско управљање снагом пуњења, односно паметно пуњење;
- 4) да је јавно доступно место за пуњење опремљено интероперабилним напредним мерним системом који обезбеђује мерење електричне енергије у реалном времену и пренос података, како је дефинисано прописом који уређује метрологију;
- 5) слање засебних података о коришћењу електричне енергије за услуге пуњења и за рад јавно доступних станица за пуњење, оператору дистрибутивног система електричне енергије, пружаоцима услуга мобилности, агрегаторима и министарству надлежном за енергетику;
- б) да се електрична енергија која се испоручује на месту за пуњење користи само за пуњење електричних возила и напајање сопствене потрошње за функционисање система или појединачног пуњача;
- 7) места за пуњење која имају сертификовано излазно бројило, у складу са законом којим се уређује област метрологије и
- 8) да је место за пуњење уписано у регистар идентификационих кодова и да је омогућена размена података са Националном приступном тачком, у складу са одредбама овог закона.

Означавање локације инфраструктуре за алтернативна горива

Члан 25.

Управљач државног пута дужан је да на паркиралиштима и одмориштима дуж државних путева означи тачну локацију инфраструктуре за алтернативна горива, одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Инфраструктура за снабдевање друмских возила водоником

Члан 26.

У складу са проценом тржишта одређеном КНП-ом, успоставља се минимални број јавно доступних места за пуњење водоником на државним путевима из члана 7. став 1. овог закона.

Приликом планирања циљева инфраструктуре за снабдевање водоником у највећој мери се води рачуна о могућности снабдевања водоником произведеним из обновљивих извора енергије.

Међусобна удаљеност и капацитет станица за снабдевање возила водоником

Члан 27.

На државним путевима који су део основне индикативне ТЕН-Т мреже, управљач државног пута, односно инвеститор изградње државних путева, дужан је да кроз планску документацију обезбеди локације за постављање јавно доступних станица за снабдевање возила водоником на међусобној удаљености од највише 200 километара у року од седам година од дана ступања на снагу овог закона.

У року од десет година од дана доношења планског документа из става 1. овог члана на државним путевима који су део основне индикативне ТЕН-Т мреже морају се поставити јавно доступне станице за снабдевање возила водоником укупног капацитета од најмање једне тоне на дан и опремљене пумпом под притиском од 700 бара.

Изузетно од става 2. овог члана дуж државних путева који су део основне индикативне ТЕН-Т мреже са укупним просечним дневним саобраћајем на годишњем нивоу мањим од 2000 тешких возила и ако се увођење инфраструктуре снабдевања водоником не може економски оправдати, капацитет на јавно доступним станицама за снабдевање водоником може се смањити за највише 50% уколико су задовољени захтеви у погледу највеће удаљености између станица и притиска пумпе.

Инфраструктура за снабдевање друмских возила водоником у урбаном чвору

Члан 28.

Јединица локалне самоуправе у сваком урбаном чвору мора да обезбеди увођење најмање једне јавно доступне станице за снабдевање водоником у року од десет година од дана ступања на снагу овог закона.

Јавно доступне станице за снабдевање водоником

Члан 29.

Оператор јавно доступне станице за снабдевање водоником или власник те станице обезбеђује да је станица пројектована тако да је могуће снабдевање лаким и тешким возила водоником.

Оператор места снабдевања обезбеђује да јавно доступно место снабдевања, којим управља у складу са прописаним техничким условима, буде безбедно за крајњег корисника, да се редовно испитује и да има све важеће дозволе.

Обавезе оператора јавно доступне станице за снабдевање водоником

Члан 30.

Оператор јавно доступне станице за снабдевање водоником дужан је да пружи крајњим корисницима могућност снабдевања горивом на „ad hoc“ основи.

Оператор из става 1. овог члана дужан је да омогући електронско плаћање путем терминала и уређаја који се употребљавају за платне услуге, који најмање укључује једно од следећег:

- 1) читаче платних картица;
- 2) уређаје са бесконтактном функционалношћу који могу барем читати платне картице.

Цене које наплаћују оператори из става 1. овог члана, крајњим корисницима, морају бити оправдане, лако и јасно упоредиве, транспарентне и недискриминирајуће.

Оператори јавно доступних места за снабдевање водоником не смеју, путем цена које наплаћују, правити разлику између крајњих корисника и пружалаца услуга мобилности, нити између различитих пружалаца услуга мобилности.

Висина цена може се разликовати само уколико је та разлика објективно оправдана.

Оператор јавно доступне станице за снабдевање водоником којом управља мора јасно приказати ad hoc цене по килограму, како би крајњи корисници били упознати са ценама пре почетка циклуса снабдевања горивом.

Цене и информисање крајњих корисника о ценама услуга снабдевања водоником

Члан 31.

Оператор јавно доступне станице за снабдевање водоником може пружати услуге снабдевања водоником крајњим корисницима на уговорној основи, у име и за рачун других пружаоца услуга мобилности.

Цене које пружалац услуга мобилности наплаћује крајњим корисницима морају бити оправдане, транспарентне и недискриминирајуће.

Пружалац услуга мобилности крајњим корисницима, пре почетка предвиђеног циклуса снабдевања горивом, дужан је да стави на располагање све информације о ценама за тај циклус снабдевања, помоћу широко доступних електронских средстава са раширеном подршком, уз јасно разликовање свих компоненти цена, укључујући трошкове e-roaminga и друге накнаде које примењује пружалац услуга.

Места за постављање јавно доступних станица за снабдевање водоником

Члан 32.

Јавно доступне станице за снабдевање водоником се постављају дуж државних путева који припадају индикативној ТЕН-Т мрежи или унутар удаљености од 10 километра од најближег излаза са ових путева.

Инфраструктура за утечњени природни гас за возила у друмском саобраћају

Члан 33.

У складу са проценом тржишта одређеном КНП-ом, успоставља се минимални број јавно доступних места за снабдевање утечњеним природним гасом за тешка возила на државним путевима који припадају индикативној основној ТЕН-Т мрежи.

Обавезе оператора јавно доступне станице за снабдевање утечњеним природним гасом

Члан 34.

Оператор јавно доступне станице за снабдевање утечњеним природним гасом дужан је да обезбеди да станица којом управља испуњава прописане техничке захтеве, да буде безбедна за крајњег корисника, да је редовно тестирана и да има све важеће дозволе.

Оператор јавно доступне станице за снабдевање утечњеним природним гасом крајњим корисницима мора омогућити „ad hoc“ снабдевање утечњеним природним гасом без склапања уговора са оператором или пружаоцем услуге снабдевања утечњеним природним гасом. Цена снабдевања утечњеним природним гасом и све њене компоненте морају бити познате крајњим корисницима пре почетка испоруке горива.

Цене које крајњим корисницима наплаћују оператори на јавно доступним станицама за снабдевање утечњеним природним гасом морају бити оправдане, лако и јасно упоредиве, транспарентне и недискриминирајуће. Висина цена може се разликовати само уколико је та разлика објективно оправдана.

Обезбеђивање постројења за снабдевање електричном енергијом бродова унутрашње пловидбе, са копна

Члан 35.

Организација надлежна за управљање лукама, односно међународним путничким пристаништима дужна је да у свим лукама унутрашњих пловних путева индикативне основне ТЕН-Т мреже обезбеди најмање једно постројење за снабдевање електричном енергијом бродова унутрашње пловидбе, са копна.

Организација из става 1. овог члана дужна је да у свим лукама унутрашњих пловних путева индикативне свеобухватне и проширене основне ТЕН-Т мреже обезбеди најмање једно постројење за снабдевање електричном енергијом бродова унутрашње пловидбе, са копна.

Организација из става 1. овог члана, може у складу са КНП, ако постоје стварне потребе тржишта у лукама, односно међународним путничким пристаништима, успоставити и одговарајући број постројења за снабдевање бродова унутрашње пловидбе утечњеним природним гасом, водоником и амонијаком.

Обезбеђивање електричне енергије за ваздухоплове у мировању

Члан 36.

Оператер аеродрома на територији Републике Србије, који управља аеродромом који је део индикативне ТЕН-Т мреже, дужан је да обезбеди електричну енергију за ваздухоплове у мировању на свим паркинг позицијама за ваздухоплове с контактом, који се користе за јавни авио-превоз ради укрцавања или искрцавања путника или утовара или истовара робе, осим у случају хитних интервенција када је онемогућено снабдевање електричном енергијом, у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Оператер аеродрома на територији Републике Србије, који управља аеродромом који је део индикативне ТЕН-Т мреже, односно пружаоци услуга земаљског опслуживања на таквим аеродромима дужни су да обезбеде електричну енергију за ваздухоплове у мировању на свим паркинг позицијама за ваздухоплове без контакта, који се користе за јавни авио-превоз ради укрцавања или искрцавања путника или утовара или истовара робе, осим у случају хитних интервенција када је онемогућено снабдевање електричном енергијом, у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона.

Аеродроми из става 2. овог члана, који су у последње три године у просеку остварили мање од 10 000 операција полетања и слетања годишње, могу бити изузети од обавезе обезбеђивања електричне енергије за ваздухоплове у мировању на свим паркинг позицијама за ваздухоплове без контакта.

Изузетно, захтеви из ст. 1. и 2. овог члана не примењују се на паркинг позицијама намењеним ваздухопловима општег ваздушног саобраћаја највеће сертифициране масе при узлетању мање од 5,7 тона.

Железничка инфраструктура

Члан 37.

КНП-ом ће бити одређен развој технологије алтернативних горива и погонских система за деонице железничке пруге које се из техничких разлога или разлога трошковне оправданости не могу у потпуности електрифицирати, као што су возови са погоном на водоник или возови са батеријским погоном и све потребе у вези са инфраструктуром за пуњење и снабдевање горивом.

Технички захтеви за инфраструктуру за алтернативна горива

Члан 38.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописује техничке захтеве за: инфраструктуру за пуњење, односно снабдевања алтернативним горивима у друмском саобраћају; места за пуњење моторних возила електричном енергијом; размену комуникација у сектору за пуњење електричних возила; снабдевање возила у друмском саобраћају водоником и природним гасом; техничке захтеве за инфраструктуру за пуњење, односно снабдевања алтернативним горивима пловила на унутрашњим водама, техничке захтеве за пуњење батерија и размену с копна, уређаје за везу, прикључке брод - лука, односно копно за пловила унутрашње пловидбе, места за снабдевање и складиштење за пловила унутрашње пловидбе водоником, амонијаком и утечњеним природним гасом, места за пуњење електричном енергијом и објеката за снабдевањем водоником за железнички саобраћај; означавање горива и места за пуњење којим се обезбеђује приступ корисницима са инвалидитетом и лицима са смањеном покретљивошћу.

Министар надлежан за послове енергетике прописује техничке и друге захтеве које морају да испуњавају компримовани и утечњени природни гас и водоник који се као моторно гориво стављају у промет на тржиште Републике Србије, као и начин обележавања пумпних аутомата.

Доступност инфраструктуре за пуњење, особама са инвалидитетом

Члан 39.

Сва јавно доступна места за пуњење електричних возила морају бити пројектована и изграђена у складу са прописима и стандардима приступачности како би била доступна особама с инвалидитетом, особама смањене покретљивости и старијим особама.

Информације за корисника

Члан 40.

Корисницима моторних возила на алтернативна горива мора се омогућити приступ одговарајућим, доследним и јасним информацијама о моторним возилима која се стављају на тржиште и која је могуће редовно пунити или снабдевати горивом.

Информације из става 1. овог члана дужни су да ставе на располагање: произвођачи возила у приручницима за моторна возила и на моторним возилима када се та возила стављају на тржиште; оператори места за пуњење и снабдевање горивом на местима за пуњење и снабдевање горивом и дистрибутери у заступништвима на територији Републике Србије.

Усклађеност возила и инфраструктуре или горива и возила из става 1. овог члана утврђује се у складу са техничким захтевима датим у подзаконском акту из члана 38. овог закона и важећим српским стандардима.

Када се технички захтеви из става 3. овог члана односе на графички приказ, укључујући шему кодирања бојом, тај графички приказ мора бити једноставан, лако разумљив и постављен на јасно видљив начин.

Оператори места за снабдевање алтернативним горивом дужни су да графички приказ поставе на одговарајућим станицама и њиховим млазницама на свим местима за снабдевање којима управљају, од дана стављања горива на тржиште.

Произвођачи постављају графички приказ у непосредној близини поклопца свих резервоара за гориво моторних возила за која је одређено гориво препоручено и одговарајуће, те у приручницима за моторна возила, када се та моторна возила уводе на тржиште.

Регистар инфраструктуре за алтернативна горива

Члан 41.

За потребе праћења развоја инфраструктуре за алтернативна горива и информисање корисника успоставља се регистар инфраструктуре за алтернативна горива (у даљем тексту: регистар).

Надлежно тело за успостављање и вођење регистра је министарство надлежно за послове саобраћаја.

Уписом у регистар свакој станици за пуњење, односно снабдевање алтернативним горивима додељује се идентификациони код.

Регистар садржи статичке и динамичке податке о врсти, локацији, начину и условима коришћења станица за снабдевање алтернативним горивом и базу идентификационих кодова.

Оператори инфраструктуре пуњења, односно снабдевања алтернативним горивима и пружаоци услуга дужни су да, у року од три месеца од дана успостављања регистра, исходују јединствени код и упишу се у регистар. Из регистра се издају идентификациони кодови за операторе инфраструктуре пуњења, односно снабдевања алтернативним горивима и пружаоце услуга пуњења.

Регистар је јаван и води се у електронском облику, у складу са нормама за пружање информација у промету у реалном времену. Јавност регистра се може ограничити у складу са прописима који регулишу заштиту података о личности.

Начин успостављања и вођења регистра идентификацијских кодова и инфраструктуре за алтернативна горива, поступак одређивања идентификацијских кодова, садржај, облик и начин вођења регистра, те начин информисања корисника прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Подаци за кориснике

Члан 42.

Оператори јавно доступних места за пуњење и места за снабдевање алтернативним горивима или пружаоци услуга мобилности дужни су да без накнаде обезбеде корисницима расположиве статичке и динамичке податке о инфраструктури за алтернативна горива којом управљају или услугама које су повезане са том инфраструктуром.

Министар ближе прописује врсту статичких и динамичких података из става 1. овог члана.

Интерфејс апликацијског програма

Члан 43.

Оператори јавно доступних места за пуњење и места за снабдевање алтернативним горивима или власници тих места дужни су да успоставе интерфејс апликацијског програма (у даљем тексту: API) путем којег се корисницима омогућава бесплатан и неограничен приступ подацима из члана 42. овог закона, као и аутоматизовану и уједначену размену података између оператора и корисника података.

Информације о АРІ из става 1. овог члана оператори јавно доступних места за пуњење и места за снабдевање алтернативним горивима или власници тих места дужни су да доставе Националној приступној тачки.

Министар прописује заједничке техничке захтеве за заједнички АРІ.

Надзор над спровођењем закона

Члан 44.

Ако овим законом није другачије одређено, надзор над спровођењем овог закона и подзаконских аката донетим на основу овог закона врши Министарство преко надлежне републичке инспекције.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона, које се односе на цене и инфраструктуру за пуњење, врши министарство надлежно за послове трговине преко тржишних инспектора у складу са законом којим се уређује трговина, законом којим се уређује заштита потрошача и законом којим се уређује тржишни надзор.

Надзор над усаглашеношћу опреме (или пуњача) на месту и станици за пуњење са захтевима техничких прописа и општој безбедности производа као и испуњавање обавеза оператора места за пуњење и пружалаца услога мобилности са захтевима из члана 19-25 врши министарство надлежно за послове трговине.

Казнене одредбе

Члан 45.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице, ако:

- 1) не обезбеди постављање најмање једне станице за пуњење малих електричних возила, са минимално пет места за пуњење, у року од две године од дана ступања на снагу овог закона (члан 5. став 1. овог закона);
- 2) не успостави минимални број јавно доступних места за пуњење лаких електричних возила, у складу са проценом тржишта одређеном КНП-ом, односно плановима и програмима развоја јединице локалне самоуправе /члан 5. став 5. овог закона);
- 3) не обезбеди, кроз планску документацију, локације за изградњу инфраструктуре за пуњење лаких возила на пратећим садржајима државних путева који су део део основне, проширене основне и свеобухватне индикативне ТЕН-Т мреже, односно на паркинзима, одмориштима, станицама за снабдевање горивом и наплатним станицама поред ових

путева, у сваком смеру путовања, на највећој међусобној удаљености од 60 километара и у складу са чланом 7. овог закона (члан 7 ст. 2. овог закона);

4) не обезбеди, кроз планску документацију, локације за изградњу инфраструктуре за пуњење лаких возила на пратећим садржајима државних путева који су у изградњи и који су део део основне, проширене основне и свеобухватне индикативне ТЕН-Т мреже, односно на паркинзима, одмориштима, станицама за снабдевање горивом и наплатним станицама поред ових путева, у сваком смеру путовања, на највећој међусобној удаљености од 60 километара и у складу са чланом 7. овог закона (члан 7 ст. 3. овог закона);

5) у свим лукама унутрашњих пловних путева индикативне основне ТЕН-Т мреже није обезбедило најмање једно постројење за снабдевање електричном енергијом са копна за бродове унутрашње пловидбе (члан 35. став 1. овог закона);

6) у свим лукама унутрашњих пловних путева индикативне основне проширене и свеобухватне ТЕН-Т мреже није обезбедило најмање једно постројење за снабдевање електричном енергијом са копна за бродове унутрашње пловидбе (члан 35. став 2. овог закона);

7) на аеродрому који је део индикативне ТЕН-Т мреже, није обезбедило електричну енергију за ваздухоплове у мировању на свим паркинг позицијама за ваздухоплове с контактом, који се користе за јавни авио-превоз ради укрцавања или искрцавања путника или утовара или истовара робе, осим у случају хитних интервенција када је онемогућено снабдевање електричном енергијом, у року од три године од дана ступања на снагу овог закона (члан 36. став 1. овог закона);

8) на аеродрому који је део индикативне ТЕН-Т мреже, није обезбедило електричну енергију за ваздухоплове у мировању на свим паркинг позицијама за ваздухоплове без контакта, који се користе за јавни авио-превоз ради укрцавања или искрцавања путника или утовара или истовара робе, осим у случају хитних интервенција када је онемогућено снабдевање електричном енергијом, у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона (члан 36. став 2. овог закона).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

Члан 46.

Новчаном казном од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) планском документацијом за изградњу општинских путева и улица, као и јавних гаража и паркиралишта не предвиди станице за пуњење малих електричних возила електричном енергијом (члан 5. став 3. овог закона);

2) не обезбеди постављање најмање једне станице за пуњење електричних бицикала, са минимално два места за пуњење у року од две године од дана ступања на снагу овог закона (члан 5. став 4. овог закона);

- 3) не ускладе вредности излазних снага на начин и у роковима прописаним у члану 10. ст.1-6. (члан 10. став 7.);
- 4) у сваком урбаном чвору, у непосредној близини постојећих државних путева, не обезбеди увођење најмање једне јавно доступне станице за пуњење електричном енергијом за лака возила са укупном снагом од најмање 300 kW са најмање једним местом за пуњење са појединачном излазном снагом од најмање 120 kW, у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона (члан 12. став 1.);
- 5) не обезбеде крајњим корисницима услугу пуњења електричног возила и на „ad hoc“ основи (члан 18. став 2. овог закона);
- 6) не омогући плаћање услуге пуњења електричног возила на „ad hoc“ основи употребом електронског начина плаћања на тим местима путем терминала и уређаја који се употребљавају за платне услуге у складу са захтевима из члана 18. став 3. овог закона;
- 9) не поступи у складу са чланом 18. став 4. овог закона;
- 10) када нуде аутоматску проверу аутентичности на јавно доступном месту за пуњење којим управљају, не осигурају да крајњи корисници имају право да не користе аутоматску проверу аутентичности и да уместо тога могу да пуне своје возило на „ad hoc“ основи, како је предвиђено у ставу 2. овог члана или користити друго уговорно решење за пуњење које се нуди на том месту за пуњење (члан 18. став 7.)
- 11) путем цена које наплаћују, праве разлику између крајњих корисника и пружалаца услуга пуњења или снабдевања горивом, нити између различитих пружалаца услуга пуњења или снабдевања горивом (члан 19. став 1. овог закона);
- 12) сваком кориснику не обезбеди могућност издавања рачуна за услугу пуњења (члан 19. став 4. овог закона);
- 13) не достави податке о ценама из члана 19. овог закона, Националној приступној тачки, преко које се обезбеђује пружање информација о јединичним ценама алтернативних и конвенционалних горива корисницима услуга пуњења (члан 20. став 1. овог закона);
- 14) цене пуњења и накнаде за коришћење из члана 21. овог закона нису видљиво истакнуте, транспарентне и доступне крајњим корисницима пре почетка циклуса пуњења (члан 21. став 4. овог закона);
- 15) нису јасно приказане „ad hoc“ цене, са свим њеним компонентама, како би крајњи корисници били упознати са њима пре почетка циклуса пуњења (члан 22. став 1. овог закона);
- 16) цене које пружалац услуга мобилности наплаћује крајњим корисницима нису оправдане, транспарентне, недискриминирајуће и видљиво истакнуте (члан 23. став 1. овог закона);
- 17) примењује додатне накнаде за прекогранични е-goaming (члан 23. став 3. овог закона);
- 18) не обезбеди захтеве прописане чланом 24. овог закона;
- 19) на паркиралиштима и одмориштима дуж државних путева не означи тачну локацију инфраструктуре за алтернативна горива, одговарајућом саобраћајном сигнализацијом (члан 25. овог закона);
- 20) на државним путевима који су део основне индикативне ТЕН-Т мреже, кроз планску документацију, не обезбеди локације за постављање јавно доступних станица за снабдевање возила водоником на међусобној удаљености од највише 200 километара у року од седам година од дана ступања на снагу овог закона (члан 27. став 1. овог закона);

- 21) не обезбеди у урбаном чвору увођење најмање једне јавно доступне станице за снабдевање водоником у року од десет година од дана ступања снагу овог закона (члан 28. овог закона);
- 22) не обезбеди да је станица за снабдевање водоником пројектована тако да је могуће снабдевање лаких и тешких возила водоником (члан 29. став 1. овог закона);
- 23) не обезбеди да јавно доступно место снабдевања, којим управља у складу са прописаним техничким условима, буде безбедно за крајњег корисника, да се редовно испитује и да има све важеће дозволе (члан 29. став 2. овог закона);
- 24) на јавно доступној станици за снабдевање водоником не пружи крајњим корисницима могућност снабдевања горивом на „ad hoc“ основи (члан 30. став 1. овог закона);
- 25) не омогући електронско плаћање на јавно доступној станици за снабдевање водоником путем терминала и уређаја који се употребљавају за платне услуге и испуњавају услове из члана 30. став 2. овог закона (члан 30. став 2. овог закона);
- 26) цене које наплаћују, крајњим корисницима на јавно доступној станици за снабдевање водоником нису оправдане, лако и јасно упоредиве, транспарентне и недискриминирајуће (члан 30. став 3. овог закона);
- 27) путем цена које наплаћују, праве разлику између крајњих корисника и пружалаца услуга мобилности, нити између различитих пружалаца услуга мобилности (члан 30. став 4. овог закона);
- 28) на јавно доступној станици за снабдевање водоником којом управља није јасно приказао ad hoc цене по килограму, како би крајњи корисници били упознати са ценама пре почетка циклуса снабдевања горивом (члан 30. став 6. овог закона);
- 29) крајњим корисницима, пре почетка предвиђеног циклуса снабдевања горивом, није ставило на располагање све информације о ценама за тај циклус снабдевања, помоћу широко доступних електронских средстава са раширеном подршком, уз јасно разликовање свих компоненти цена, укључујући трошкове e-goatinga и друге накнаде које примењује пружалац услуга (члан 31. став 3. овог закона);
- 30) на јавно доступној станици за снабдевање утечњеним природним гасом не обезбеди да станица којом управља испуњава прописане техничке захтеве, да буде безбедна за крајњег корисника, да је редовно тестирана и да има све важеће дозволе (члан 34. став 1. овог закона);
- 31) на јавно доступној станици за снабдевање утечњеним метаном крајњим корисницима није омогућило „ad hoc“ снабдевање течним метаном без склапања уговора са оператором или пружаоцем услуге снабдевања утечњеним метаном и ако цене снабдевања утечњеним метаном и све њене компоненте нису биле познате крајњим корисницима пре почетка испоруке горива (члан 34. став 2. овог закона);
- 32) цене које крајњим корисницима наплаћују оператори на јавно доступним станицама за снабдевање утечњеним метаном нису оправдане, лако и јасно упоредиве, транспарентне и недискриминирајуће (члан 34. став 3. овог закона);
- 33) сва јавно доступна места за пуњење електричних возила нису пројектована и изграђена у складу са прописима и стандардима приступачности како би била доступна особама с инвалидитетом, особама смањене покретљивости и старијим особама (члан 39. овог закона);
- 34) корисницима моторних возила на алтернативна горива није омогућило приступ одговарајућим, доследним и јасним информацијама о моторним возилима која се стављају

на тржиште и која је могуће редовно пунити или снабдевати горивом (члан 40. ст. 1. и 2. овог закона);

35) на места за снабдевање алтернативним горивом не постави графички приказ на одговарајућим станицама и њиховим млазницама на свим местима за снабдевање којима управљају, од дана стављања горива на тржиште (члан 40. став 5. овог закона);

36) у року од три месеца од дана успостављања регистра инфраструктуре за алтернативна горива, не исходује јединствени код и упише се у регистар (члан 41. став 5. овог закона);

37) без накнаде не обезбеде корисницима расположиве статичке и динамичке податке о инфраструктури за алтернативна горива којом управљају или услугама које су повезане са том инфраструктуром (члан 42. став 1. овог закона);

38) не успоставе интерфејс апликацијског програма (API) путем којег се корисницима омогућава бесплатан и неограничен приступ подацима из члана 42. овог закона (члан 43. став 1. овог закона);

39) не доставе Националној приступној тачки информације о апликацији из члана 43. став 1. овог закона (члан 43. став 2. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

Члан 47.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако:

1) не ускладе вредности излазних снага на начин и у роковима прописаним у члану 10. ст.1-6. (члан 10. став 7.);

2) не ускладе вредности излазних снага на начин и у роковима прописаним у члану 10. ст.1-6. (члан 10. став 7.);

3) не обезбеде крајњим корисницима услугу пуњења електричног возила и на „ad hoc“ основи (члан 18. став 2. овог закона);

4) не омогући плаћање услуге пуњења електричног возила на „ad hoc“ основи употребом електронског начина плаћања на тим местима путем терминала и уређаја који се употребљавају за платне услуге у складу са захтевима из члана 18. став 3. овог закона;

5) не поступи у складу са чланом 18. став 4. овог закона;

6) када нуде аутоматску проверу аутентичности на јавно доступном месту за пуњење којим управљају, не осигурају да крајњи корисници имају право да не користе аутоматску проверу аутентичности и да уместо тога могу да пуне своје возило на „ad hoc“ основи, како је предвиђено у ставу 2. овог члана или користити друго уговорно решење за пуњење које се нуди на том месту за пуњење (члан 18. став 7.);

7) путем цена које наплаћују, праве разлику између крајњих корисника и пружалаца услуга пуњења или снабдевања горивом, нити између различитих пружалаца услуга пуњења или снабдевања горивом (члан 19. став 1. овог закона);

8) сваком кориснику не обезбеди могућност издавања рачуна за услугу пуњења (члан 19. став 4. овог закона);

9) не достави податке о ценама из члана 19. овог закона, Националној приступној тачки, преко које се обезбеђује пружање информација о јединичним ценама алтернативних и конвенционалних горива корисницима услуга пуњења (члан 20. став 1. овог закона);

- 10) цене пуњења и накнаде за коришћење из члана 21. овог закона нису транспарентне и доступне крајњим корисницима пре почетка циклуса пуњења (члан 21. став 4. овог закона);
- 11) није јасно приказао „ad hoc“ цене, са свим њеним компонентама, како би крајњи корисници били упознати са њима пре почетка циклуса пуњења (члан 22. став 1. овог закона);
- 12) цене које пружалац услуга мобилности наплаћује крајњим корисницима нису оправдане, транспарентне и недискриминирајуће (члан 23. став 1. овог закона);
- 13) примењује додатне накнаде за прекогранични e-roaming (члан 23. став 3. овог закона);
- 13) не обезбеди захтеве прописане чланом 24. овог закона;
- 14) не обезбеди да је станица за снабдевање водоником пројектована тако да је могуће снабдевање лаким и тешким возила водоником (члан 29. став 1. овог закона);
- 15) не обезбеди да јавно доступно место снабдевања, којим управља у складу са прописаним техничким условима, буде безбедно за крајњег корисника, да се редовно испитује и да има све важеће дозволе (члан 29. став 2. овог закона);
- 16) на јавно доступној станици за снабдевање водоником не пружи крајњим корисницима могућност снабдевања горивом на „ad hoc“ основи (члан 30. став 1. овог закона);
- 17) не омогући електронско плаћање на јавно доступној станици за снабдевање водоником путем терминала и уређаја који се употребљавају за платне услуге и испуњавају услове из члана 30. став 2. овог закона (члан 30. став 2. овог закона);
- 18) цене које наплаћују, крајњим корисницима на јавно доступној станици за снабдевање водоником нису оправдане, лако и јасно упоредиве, транспарентне и недискриминирајуће (члан 30. став 3. овог закона);
- 19) путем цена које наплаћују, праве разлику између крајњих корисника и пружалаца услуга мобилности, нити између различитих пружалаца услуга мобилности (члан 30. став 4. овог закона);
- 20) на јавно доступној станици за снабдевање водоником којом управља није јасно приказао ad hoc цене по килограму, како би крајњи корисници били упознати са ценама пре почетка циклуса снабдевања горивом (члан 30. став 6. овог закона);
- 21) крајњим корисницима, пре почетка предвиђеног циклуса снабдевања горивом, није ставило на располагање све информације о ценама за тај циклус снабдевања, помоћу широко доступних електронских средстава са раширеном подршком, уз јасно разликовање свих компоненти цена, укључујући трошкове e-roaminga и друге накнаде које примењује пружалац услуга (члан 31. став 3. овог закона);
- 22) на јавно доступној станици за снабдевање утечњеним метаном не обезбеди да станица којом управља испуњава прописане техничке захтеве, да буде безбедна за крајњег корисника, да је редовно тестирана и да има све важеће дозволе (члан 34. став 1. овог закона);
- 23) на јавно доступној станици за снабдевање утечњеним метаном крајњим корисницима није омогућило „ad hoc“ снабдевање течним метаном без склапања уговора са оператором или пружаоцем услуге снабдевања утечњеним метаном и ако цене снабдевања утечњеним метаном и све њене компоненте нису биле познате крајњим корисницима пре почетка испоруке горива (члан 34. став 2. овог закона);
- 24) цене које крајњим корисницима наплаћује на јавно доступним станицама за снабдевање утечњеним метаном нису оправдане, лако и јасно упоредиве, транспарентне и недискриминирајуће (члан 34. став 3. овог закона);

25) сва јавно доступна места за пуњење електричних возила нису пројектована и изграђена у складу са прописима и стандардима приступачности како би била доступна особама с инвалидитетом, особама смањене покретљивости и старијим особама (члан 39. овог закона);

26) корисницима моторних возила на алтернативна горива није омогућио приступ одговарајућим, доследним и јасним информацијама о моторним возилима која се стављају на тржиште и која је могуће редовно пунити или снабдевати горивом (члан 40. ст. 1. и 2. овог закона);

27) на места за снабдевање алтернативним горивом не постави графички приказ на одговарајућим станицама и њиховим млазницама на свим местима за снабдевање којима управљају, од дана стављања горива на тржиште (члан 40. став 5. овог закона);

28) у року од три месеца од дана успостављања регистра инфраструктуре за алтернативна горива, не исходује јединствени код и упише се у регистар (члан 41. став 5. овог закона);

29) без накнаде не обезбеде корисницима расположиве статичке и динамичке податке о инфраструктури за алтернативна горива којом управљају или услугама које су повезане са том инфраструктуром (члан 42. став 1. овог закона);

30) не успоставе интерфејс апликацијског програма (API) путем којег се корисницима омогућава бесплатан и неограничен приступ подацима из члана 42. овог закона (члан 43. став 1. овог закона);

30) не достави Националној приступној тачки информације о апликацији из члана 43. став 1. овог закона (члан 43. став 2. овог закона).

Прелазне и завршне одредбе

Члан 48.

Упис у регистар инфраструктуре за алтернативна горива за већ постојећу јавно доступну инфраструктуру за пуњење и снабдевање врши се најкасније у року од три месеца од дана успостављања регистра инфраструктуре за алтернативна горива.

Члан 49.

Оператори, односно пружаоци услуга мобилности на јавно доступним местима за пуњење који нису технички прилагођени за размену статичких и динамичких података из члана 42. овог закона дужни су да обезбеде размену података са Националном приступном тачком најкасније у року од шест месеци од дана успостављања Националне приступне тачке.

Члан 50.

Подзаконски акти који се доносе на основу овлашћења из овог закона биће донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 51.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи члан 85 (с9) став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/09, 81/09 – испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25).

Члан 52.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а члан 4. став 2. и члан 35. овог закона почиње да се примењује даном приступања Републике Србије Европској Унији.